

Kniha Popravení z politických důvodů představena v Pelhřimově

28.3.2025 - Martin Vacek | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Čtyřsvazková publikace Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu, kterou na sklonku minulého roku vydal Ústav pro studium totalitních režimů spolu s nakladatelstvím Academia, mapuje všechny doposud známé tragické kauzy popravených z politických důvodů za minulého režimu. Přináší informace o metodách vyšetřování komunistickými bezpečnostními složkami, o fungování tzv. třídní justice či o osudech ostatků popravených, a především životopisné studie ke všem 232 osobám, kteří byli prokazatelně z politických důvodů komunistickým režimem popraveni. Knihy obsahují okolo 2500 archivních dokumentů a fotografií, mnohdy zcela unikátních, jež byly získány jak z veřejných archivů, tak ze soukromých sbírek.

Všechny tyto osoby měly své životy – někde se narodily, vyrůstaly, pracovaly, vychovávaly své děti a v řadě případů se i zapojily do otevřeného boje s totalitním systémem, který nakonec prohrály. A právě fakt, že tyto oběti jsou z celého území bývalého Československa vedl k myšlence se s publikací vydat právě do míst, kam tito lidé patřili a s jejich nešťastným osudem seznámit další generaci – aby se na ně nezapomnělo a vrátili se do naší paměti.

Ve čtvrtek 27. března se první zastávkou projektu stalo malebné město Pelhřimov. V první části akce byla publikace zástupci **Ústavu pro studium totalitních režimů** – 1. náměstkem ředitele ÚSTR **Kamilem Nedvědíckým** – a hlavním editorem knihy **Petrem Mallotou** představena místním médiím a politické reprezentaci města, v podvečer pak široké veřejnosti v místní městské knihovně. Vyslechli si mimo jiné podrobnosti o Vratislavu Jandovi a Františku Votavovi (v tomto případě i za přítomnosti jeho synovce ing. Petra Novotného), kteří měli na region přímou vazbu. Ale nejen to, všichni se také dozvěděli o mistrech katech, kteří je popravovali, o hromadných hrobech, kam byly jejich ostatky umístěny nebo problémech s rehabilitacemi popravených po listopadu 1989.

Děkujeme všem, kteří se obou pelhřimovských akcí zúčastnili a díky také městu Pelhřimov a místní knihovně za spolupráci při organizaci prezentace. Jsme rádi, že vám minulost není lhostejná! A brzy na shledanou v dalších místech Čech, Moravy a Slezska.

Prezentace publikace regionálním médiím proběhla za účasti 1. náměstka ředitele ÚSTR Kamila Nedvědíckého, představitelů města Pelhřimov – starosty Ladislava Meda a místostarosty Zdeňka Jaroše -, historika a hlavního editora kolektivu autorů Petra Malloty a synovce popraveného Františka Votavy ing. Petra Novotného

Dva z popravených komunistickým režimem, kteří mají vazbu na Pelhřimov a blízké okolí – Vratislav Janda (vlevo) a František Votava (vpravo)

Vratislav Janda (1913-1949)

armádní důstojník, který služebně působil v Pelhřimově jako velitel roty tamější posádky. Po únoru 1948 se zapojil do odboje, konkrétně do pokusu o protikomunistické povstání, za což zaplatil životem

František Votava (1927-1951)

policejní strážmistr, pocházel z nedalekého Častrova, zběhl ze služby a uprchl na Západ, odkud se

záhy vrátil se zpravodajskými úkoly jako tzv. agent-chodec, byl chycen, odsouzen a popraven

Související:

- Tisková zpráva k akci Popravení z politických důvodů v Pelhřimově – setkání se starostou města a historiky ÚSTR

OHLASY V MÉDIÍCH:

- Třicet historiků, patnáct let, 266 příběhů. Vyšla kniha o popravách za komunismu – iDnes.cz
- Nová publikace Ústavu pro studium totalitních režimů mapuje příběhy popravených za komunismu – ČRo Vysočina
- Třicet historiků, patnáct let, 266 příběhů. Vyšla kniha o popravách za komunismu – Radio Impuls
- Třicet historiků, patnáct let, 266 příběhů. Vyšla kniha o popravách za komunismu – Metro.cz

<https://www.ustrcr.cz/knihu-popraveni-z-politickych-duvodu-jsme-prezentovali-v-pelhrimove>